

STRESZCZENIE

Celem *Sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 za 2021 r.* jest przedstawienie stanu i efektów wdrażania Programu. Sprawozdanie prezentuje także działania podjęte przez instytucje zaangażowane we wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (RPO WL) nakierowane na osiągnięcie celu Programu, jak również służące pełnemu i efektywnemu wykorzystaniu środków przeznaczonych na jego realizację.

Do obliczeń w sprawozdaniu rocznym, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020* i *Instrukcją do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego* opracowaną przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, zastosowano kurs **1 EUR = 4,5960 PLN**.

W przypadku prezentowania w sprawozdaniu rocznym określonych wartości finansowych w odniesieniu do alokacji środków UE wykorzystano alokację środków UE z rezerwą wykonania, uwzględniającą dodatkowe środki z mechanizmu REACT-EU, wyrażoną w PLN i wyliczoną zgodnie z algorytmem opracowanym przez ministra właściwego ds. finansów publicznych i ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dla pierwszego miesiąca po okresie sprawozdawczym (styczeń 2022 r.). W przypadku prezentowania danych dotyczących instrumentów finansowych w części 8 sprawozdania zastosowano kursy przekazania przez Instytucję Certyfikującą (IC) deklaracji do Komisji Europejskiej (KE).

Wprowadzenie

Celem RPO WL jest podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej. Zakres wsparcia wpisuje się w 11 celów tematycznych i w wybrane priorytety inwestycyjne Polityki Spójności, wyznaczone na poziomie całej Unii Europejskiej (UE). Program składa się z 16 Osi Priorytetowych (OP): 11 współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz 5 z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na realizację RPO WL przeznaczono alokację w wysokości **2 256 957 799 EUR**. Wkład środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi **1 629 400 031 EUR**, zaś **627 557 768 EUR** pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki tym środkom wsparto kluczowe dla rozwoju województwa lubelskiego obszary: przedsiębiorczość, badania i innowacje, energetykę odnawialną, środowisko, rynek pracy, edukację, pomoc społeczną, transport, kulturę, ochronę zdrowia, cyfryzację.

W 2021 r. województwo lubelskie otrzymało **25 999 625 EUR** w ramach instrumentu Wsparcia na rzecz Odbudowy, służącej spójności oraz terytoriom Europy - **REACT-EU**. Celem instrumentu REACT-EU jest naprawienie szkód społecznych i gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19 oraz przygotowanie się do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność. Dodatkowe środki z REACT-EU będą wdrażane w ramach nowego celu tematycznego polityki spójności i przeznaczone zostaną na wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej w walce z pandemią koronawirusa oraz transformację ekologiczną i cyfrową regionu.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020

ALOKACJA UE: 2 256 957 799 EUR

Cel główny: podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej

	<u>1 Badania i innowacje</u> 56 490 701 EUR		<u>9 Rynek pracy</u> 234 165 855 EUR
	<u>2 Cyfrowe Lubelskie</u> 76 542 114 EUR		<u>10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian</u> 41 365 337 EUR
	<u>3 Konkurencyjność przedsiębiorstw</u> 283 016 552 EUR		<u>11 Włączenie społeczne</u> 155 224 347 EUR
	<u>4 Energia przyjazna środowisku</u> 235 726 266 EUR		<u>12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje</u> 112 378 145 EUR
	<u>5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna</u> 267 293 330 EUR		<u>13 Infrastruktura społeczna</u> 244 914 958 EUR
	<u>6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów</u> 96 663 359 EUR		<u>14 Pomoc techniczna</u> 84 424 084 EUR
	<u>7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego</u> 73 020 103 EUR		<u>15 Odporne Lubelskie - zasoby REACT-EU dla Lubelskiego</u> 25 869 627 EUR
	<u>8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport</u> 269 733 023 EUR		<u>16 Pomoc techniczna REACT-EU</u> 129 998 EUR

Zmiany w Programie

W 2021 r. RPO WL dwukrotnie podlegał procesowi renegocjacji. Zmiany w programie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską na mocy Decyzji Wykonawczych Komisji Europejskiej nr C(2021) 2606 z dnia 12 kwietnia 2021 r. oraz nr C(2021) 9739 z dnia 22 grudnia 2021 r. zmieniających decyzję wykonawczą C(2015) 887 zatwierdzającą niektóre elementy programu

operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” dla lubelskiego w Polsce. Zmiany Programu polegały głównie na **wprowadzeniu dodatkowych Osi Priorytetowych** (15 Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego oraz 16 Pomoc techniczna REACT-EU) związanych z realizacją **instrumentu REACT-EU**. Celem instrumentu REACT-EU jest finansowanie działań związanych z odpowiedzią na kryzys wywołany pandemią COVID-19 przede wszystkim poprzez realizację strategicznych celów Unii Europejskiej, tj. zielonej i cyfrowej transformacji. Dodatkowe środki z REACT-EU będą wdrażane w ramach nowego celu tematycznego polityki spójności pn. „Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność”. Ponadto, dokonano **realokacji środków finansowych** między dotychczasowymi Osiami Priorytetowymi, ale bez realokacji między funduszami i kategoriami regionów. Ponadto wdrożono **mechanizm czasowego podwyższenia poziomu dofinansowania unijnego do 100% we wnioskach o płatność certyfikowanych do KE** na podstawie art. 25a(1) rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zmianie uległy także wartości docelowe niektórych **wskaźników rezultatu i produktu**.

CO SIĘ ZMIENIŁO?

ZMIANY W REGIONALNYM PROGRAMIE OPERACYJNYM WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020

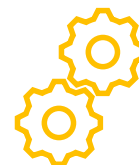

Więcej środków przeznaczymy na:

- energię przyjazną środowisku,
- promocję niskoemisyjności,
- infrastrukturę ochrony zdrowia,
- transport niskoemisyjny,
- cyfryzację,
- dziedzictwo kulturowe i naturalne,
- rozwój przedsiębiorczości,
- usługi społeczne i zdrowotne,
- kształcenie zawodowe,
- aktywne włączenie

Zmiany ukierunkowane na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie pandemii COVID-19:

- zmiany finansowe stanowiące kontynuację działań służących zmniejszeniu negatywnych konsekwencji COVID-19,
- zaprogramowanie dodatkowych środków z Polityki Spójności w ramach tzw. instrumentu REACT-EU na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność

Wskaźniki:

- aktualizacja wartości docelowych wskaźników postępu rzeczowego i finansowego

STAN WDRAŻANIA REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO NA LATA 2014-2020 NA KONIEC 2021 R.

Dysponujemy budżetem w wysokości
2 256 957 799 EUR.

Ogłosiliśmy **236** naborów wniosków
o dofinansowanie na kwotę
2 844 649 975 EUR (130,4% alokacji).

11 020 wniosków o dofinansowanie
o wartości **3 087 890 914 EUR**
oceniliśmy pozytywnie pod względem
formalnym (**141,6%** alokacji).

Zatwierdziliśmy do realizacji **8 586**
wniosków o dofinansowanie
o wartości **2 258 137 876 EUR**
(**103,5%** alokacji).

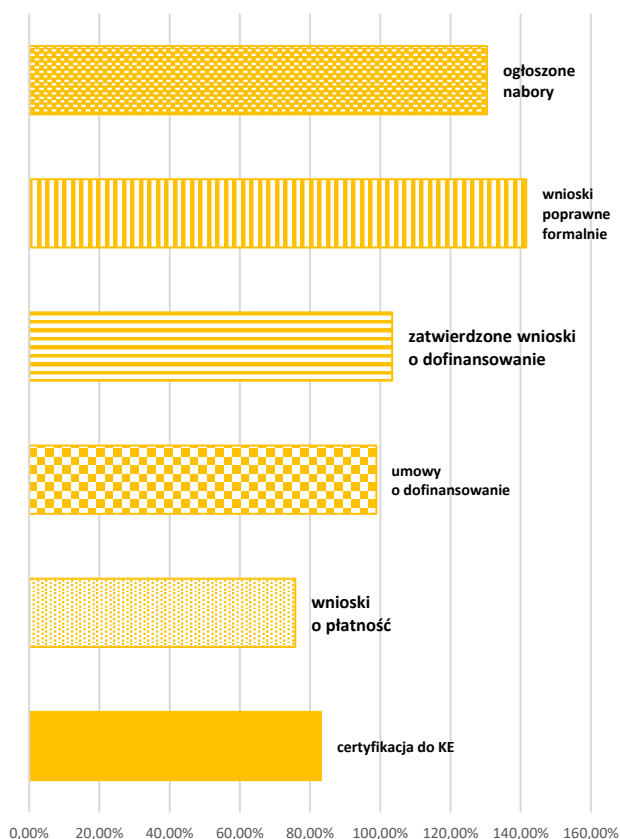
Podpisaliśmy **8 129** umów
o dofinansowanie projektów
o wartości **2 156 917 441 EUR**
(**98,9%** alokacji).

Zatwierdziliśmy wnioski o płatność
o wartości **1 654 367 232 EUR**
(**75,8%** alokacji).

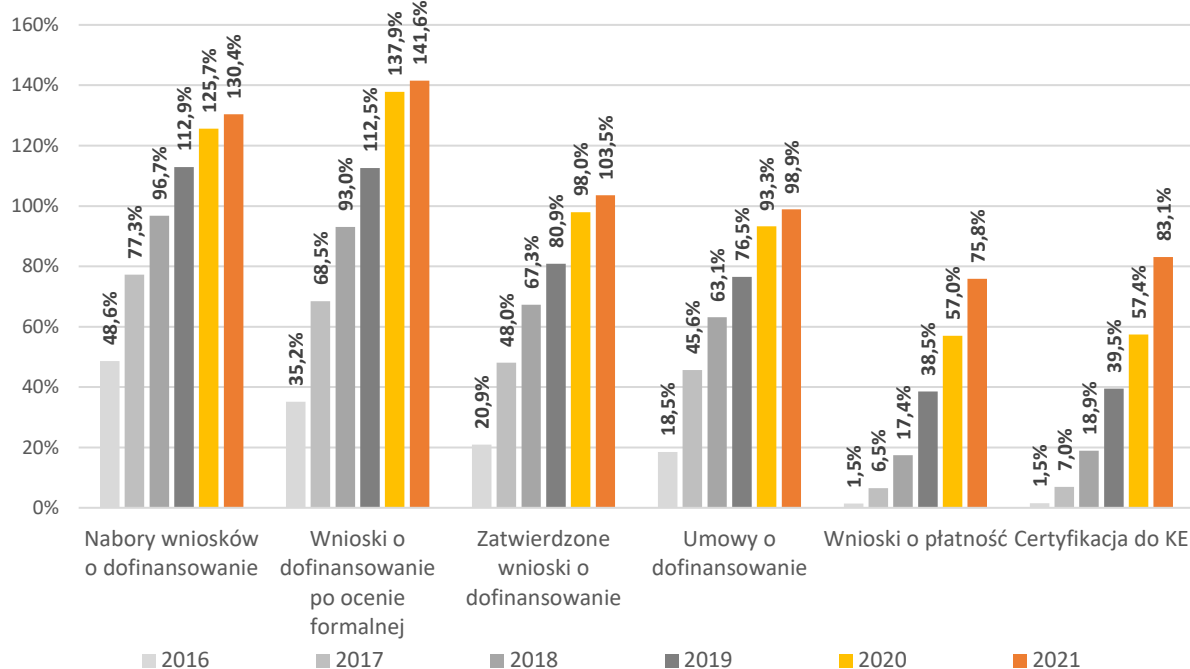
Certyfikowaliśmy do Komisji
Europejskiej **1 874 607 699 EUR**
(**83,1%** alokacji).

Realizacja programu w 2021 r. przebiegała prawidłowo. Po podpisaniu kolejnych umów o dofinansowanie poziom kontraktacji zwiększył się do 98,9%. Znacząco wzrosła również wartość zatwierdzonych wniosków o płatność (z 57,0% w 2020 r. do 75,8% w 2021 r.) i certyfikacja środków (z 57,4% w 2020 r. do 83,1% w 2021 r.). **Procent wykorzystania alokacji w podpisanych umowach, zatwierdzonych wnioskach o płatność oraz wnioskach o płatność okresową przekazanych do KE na koniec 2021 r. był najwyższy spośród 16 RPO.**

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym oraz Instytucje Pośredniczące przeprowadziły już większość działań związanych z kontraktacją środków, a podpisane umowy o dofinansowanie są w fazie realizacji. Znaczna część projektów została już zakończona – do końca 2021 r. **zakończono realizację 6 380 projektów o wartości wkładu UE wynoszącej 1 185 817 825 EUR, co stanowi 54,4% alokacji na Program.**

POSTĘP FINANSOWY RPO WL NA LATA 2014-2020 (% ALOKACJI)

Certyfikacja oraz realizacja zasady n+3

W ramach RPO WL Instytucja Zarządzająca prognozowała certyfikowanie w 2021 r. do Komisji Europejskiej **429 078 839 EUR** wkładu UE. Do dnia 31 grudnia 2021 r. certyfikowano do Komisji Europejskiej wkład UE o wartości **578 441 283 EUR**, co stanowi **134,8%** prognozy certyfikacji.

W celu uniknięcia anulowania zobowiązań w ramach Programu województwo lubelskie powinno do końca 2021 r. osiągnąć certyfikację wydatków na poziomie **1 022 081 039 EUR**. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wydatki certyfikowane do KE wyniosły **1 874 607 699 EUR** wkładu UE, co stanowi **183,4%** minimalnego poziomu certyfikacji wymaganego w 2021 r.

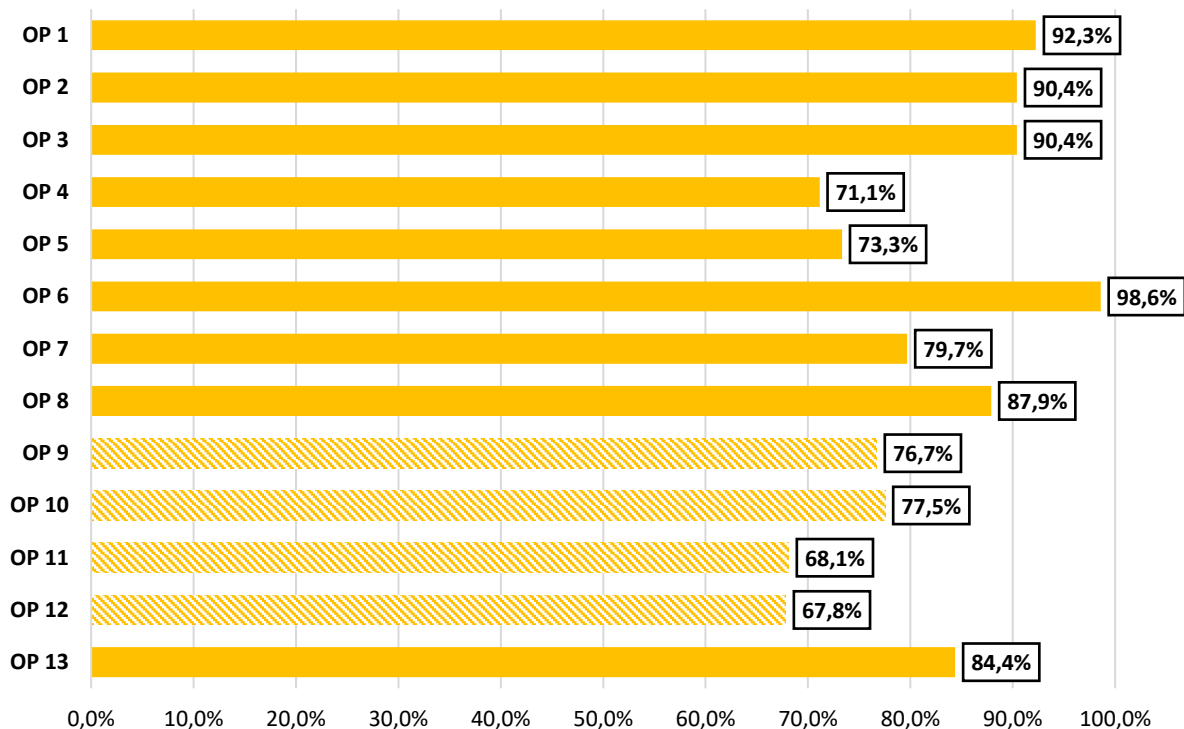
Postęp rzeczowy oraz realizacja wskaźników Ram Wykonania

Wartości pośrednie wskaźników finansowych i rzeczowych Ram Wykonania we wszystkich Osiach Priorytetowych zostały osiągnięte w 2018 r.

Stopień realizacji wartości docelowych wskaźników rzeczowych Ram Wykonania według stanu na koniec 2021 r. jest zróżnicowany. W ramach Osi Priorytetowych współfinansowanych z EFS waha się od 57,40% (wskaźnik *Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie w ramach OP 10*) do 101,43% (wskaźnik *Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie w ramach OP 9*). W przypadku Osi Priorytetowych współfinansowanych z EFRR stopień realizacji wskaźników rzeczowych Ram Wykonania wynosi od 58,24% (wskaźnik *Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach w ramach OP 13*) do 111,96% (wskaźnik *Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg w ramach OP 8*).

Realizacja wskaźnika finansowego Ram Wykonania przedstawia się następująco:

REALIZACJA WSKAŹNIKA FINANSOWEGO RAM WYKONANIA (stan na dzień 31.12.2021 r.)

Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego najwyższy poziom realizacji wskaźnika finansowego został osiągnięty w OP 6 (98,6%) i OP 1 (92,3%), natomiast najniższy w OP 12 (67,8%) i OP 11 (68,1%). Instytucja Zarządzająca nie stwierdza zagrożenia niezrealizowania wartości docelowych wskaźnika finansowego Ram Wykonania.

Efekty rzeczowe realizacji RPO WL, na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie (EFRR) i realizowanych projektów (EFS) według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., są następujące:

Praca i przedsiębiorczość

---

69 572 osoby bezrobotne otrzymały wsparcie

8 327 osób otrzymało bezzwrotne wsparcie na założenie działalności gospodarczej

7 783 wsparte przedsiębiorstwa

Badania i rozwój

---

133 przedsiębiorstwa współpracują z ośrodkami badawczymi

170 firm wprowadza zmiany organizacyjno-procesowe

733 przedsiębiorstwa uzyskały wsparcie w celu wprowadzenia produktów nowych dla firm

Transport

---

364 km przebudowywanych lub modernizowanych dróg

9 zakupionych jednostek taboru kolejowego

1 167 budowanych lub modernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego

Środowisko i czysta energia

---

100 459 nowych jednostek wytwarzania energii z OZE

244 km budowanej kanalizacji sanitarnej

254 km budowanej sieci wodociągowej

Opieka nad dziećmi

---

42 wsparte obiekty infrastruktury przedszkolnej

3 083 dofinansowane miejsca wychowania przedszkolnego

2 633 utworzone miejsca opieki nad dziećmi do lat 3

Kształcenie zawodowe

---

100 wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego

268 szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne

15 644 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy

Zdrowie

---

86 wspartych podmiotów leczniczych

103 164 osoby objęte programem zdrowotnym

66 968 osób, które zgłosiły się na badania profilaktyczne

Usuwanie barier

---

33 791 osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem

21 221 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem

Województwo lubelskie cechuje się stosunkowo dużym zróżnicowaniem wewnątrzregionalnym. Znaczne różnice występują pomiędzy rozwojem obszarów wiejskich a miastami, przy czym obszary wiejskie zajmują znaczną część województwa lubelskiego.

W porównaniu do miast, obszary wiejskie są znacznie gorzej wyposażone w podstawową infrastrukturę społeczną i komunalną. Obszary te charakteryzują się m.in. wysokim poziomem bezrobocia długotrwałego i ukrytego, niskim wskaźnikiem upowszechnienia wychowania przedszkolnego, niskim stopniem zwodociągowania i skanalizowania oraz ograniczonym dostępem do usług społecznych i zdrowotnych. Duże dysproporcje rozwojowe występują także w zakresie dostępu i aktywności przedsiębiorców z obszarów wiejskich do usług instytucji otoczenia biznesu oraz instrumentów finansowania i wsparcia zewnętrznego.

W celu zapobieżenia trwałej marginalizacji, a w efekcie wykluczeniu znacznej grupy mieszkańców, interwencja RPO WL 2014 - 2020 koncertowała się na obszarach, na których kumulują się bariery o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym. Dedykowane wsparcie dla obszarów wiejskich zostało zastosowane w ramach działań dotyczących odnawialnych źródeł energii, dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz rewitalizacji obszarów wiejskich. Ponadto w ramach Programu przewidziano preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich lub których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na obszarach wiejskich realizowanych były 3 533 projekty o wartości dofinansowania z UE wynoszącej 5 188 546 453,12 PLN (1 128 926 556,38 EUR), co stanowi 51,8% alokacji na Program.

Przykłady projektów realizowanych w ramach RPO WL

PROJEKT 1:

Budowa i rozwój Centrum Badawczo-Rozwojowego

Oś Priorytetowa:	<i>1 Badania i innowacje</i>
Działanie:	<i>1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach</i>
Numer projektu:	RPLU.01.03.00-06-0007/17
Beneficjent:	ROZTOCZE ZAKŁAD USŁUGOWO PRODUKCYJNY SP. Z O.O.
Całkowita wartość:	2 113 015,69 EUR (9 711 420,10 PLN)
Dofinansowanie UE:	502 239,33 EUR (2 308 291,98 PLN)
Okres realizacji:	14.08.2017 r. - 31.05.2020 r.

Cel główny:

Budowa budynku dla Centrum Badawczo-Rozwojowego (CBR) firmy „Roztocze” Zakład Usługowo Produkcyjny oraz proces informatyzacji centrum.

Celem projektu była informatyzacja centrum badawczo-rozwojowego oraz budowa specjalistycznego budynku CBR w Tomaszowie Lubelskim. Główne obszary działania laboratorium to: efektywne projektowanie wyrobów z tworzyw sztucznych lub ze stopów cynku, wprowadzanie na rynek nowych technologii wykonania, narzędzi oraz sprawdzanie ich właściwości materiałowych i wymiarowych. W ramach projektu beneficjent zakupił środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz wybudował budynek Centrum Badawczo-Rozwojowego. Dzięki temu, naukowcy współpracujący z przedsiębiorstwem mogą pracować na ulepszonej infrastrukturze badawczej, co pozwoliło m.in. na zrealizowanie **50 projektów badawczych** w ciągu jednego roku. Firma zatrudniła również 3 naukowców prowadzących działalność badawczą i rozwojową.

Fundusze Europejskie pozwoliły zakładowi rozszerzyć i zmodyfikować katalog świadczonych usług oraz umocnić pozycję na rynku krajowym i międzynarodowym.

<https://roztocze.eu/pl/firma/dotacje>

PROJEKT 2:

Wdrożenie nowych e-usług oraz rozwiązań zwiększających stopień dostępności lubelskiej policji dla obywateli

Oś Priorytetowa:	2 Cyfrowe Lubelskie
Działanie:	2.1 Cyfrowe Lubelskie
Numer projektu:	RPLU.02.01.00-06-0004/16
Beneficjent:	KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI W LUBLINIE
Całkowita wartość:	4 925 790,22 EUR (22 638 931,83 PLN)
Dofinansowanie UE:	4 183 736,95 EUR (19 228 455,04 PLN)
Okres realizacji:	29.08.2016 r. - 31.12.2020 r.

Cel główny:

Zwiększenie efektywności pracy lubelskiego garnizonu Policji oraz zmniejszenie kosztów jego funkcjonowania. Zrealizowany i wdrożony projekt zapewnia także szybką i sprawną obsługę interesantów.

Projekt stanowi podstawę dalszego wdrażania nowych rozwiązań lubelskiej Policji i umożliwia osiągnięcie długofalowych korzyści takich jak:

- poprawa funkcjonowania lubelskiego garnizonu Policji i wzrost efektywności pracy pracowników,
- minimalizacja kosztów utrzymania garnizonu,
- wdrożenie jednolitych mechanizmów wymiany informacji, opartych na technologii teleinformatycznej,
- poprawa organizacji pracy oraz usprawnienie obsługi interesantów.

Dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie otrzymała:

- System Elektronicznego Obiegu Dokumentów,
- wyposażenie serwerowe,
- nowy sprzęt komputerowy,
- wyposażenie serwera faksowego,
- wdrożenie portalu e-usługi.

Główną grupą docelową wdrożonych inwestycji jest lubelski garnizon Policji (KWP, KMP, KPP).

Ze zrealizowanego projektu skorzystają także mieszkańcy województwa lubelskiego. Dzięki udostępnionym platformom e-usług i ePUAP mieszkańcy regionu mają teraz możliwość np. skorzystania z niebieskiej e-skrzynki, zgłoszenia zdarzenia dyżurnemu, złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej, a nawet zgłoszenia zjawiska korupcji. W sekcji ogłoszeń portalu znajdują się także informacje o praktykach zawodowych, rekrutacjach i konsultacjach społecznych, a także statystyki przestępstw i wykroczeń, które każdy mieszkaniec może śledzić na bieżąco.

<https://lubelska.policja.gov.pl/lub/lubelska-policja-1/wydzialy/wydzial-komunikacji-sp/linki/72639,Wdrozenie-nowych-e-uslug-oraz-rozwiazan-zwiekszajacych-stopien-dostepnosci-lubel.html?sid=6017d9324a76ce136350011aa55be4b8>

PROJEKT 3:

Tereny inwestycyjne Gminy Rejowiec Fabryczny

Oś Priorytetowa:	<i>3 Konkurencyjność przedsiębiorstw</i>
Działanie:	<i>3.1 Tereny inwestycyjne</i>
Numer projektu:	RPLU.03.01.00-06-0001/17
Beneficjent:	GMINA REJOWIEC FABRYCZNY
Całkowita wartość:	327 522,49 EUR (1 505 293,36 PLN)
Dofinansowanie UE:	215 219,75 EUR (989 149,97 PLN)
Okres realizacji:	17.04.2015 r. - 01.07.2020 r.

Cel główny:

Wzmocnienie i ułatwienie dostępu inwestorów do nowych atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na terenie gminy Rejowiec Fabryczny poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych.

W gminie Rejowiec Fabryczny dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich możliwa była budowa sieci kanalizacji w miejscowości Pawłów. Uzbrojono tereny inwestycyjne w gminie o powierzchni prawie 50 ha, w tym także w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Euro-Park Mielec Podstrefa Rejowiec Fabryczny o powierzchni niespełna 29 ha. Utwardzono zdewastowaną nawierzchnię drogi i zastąpiono ją warstwą asfaltu. Wybudowano ciąg pieszo – rowerowy, który zyskał nową linię oświetleniową. Efektem inwestycji jest przede wszystkim podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych oraz wzrost bezpieczeństwa mieszkańców, inwestorów, turystów.

Na koniec 2021 r. powierzchnia zagospodarowanych terenów wynosi **10,86 ha**, tj. 37,71% całkowitej powierzchni objętej projektem.

<http://www.uq.rejowiec.pl/inwestycje.html>

PROJEKT 4:

Ochrona powietrza i zmniejszenie wykorzystania energii z tradycyjnych źródeł w Gminie Wilkołaz

Oś Priorytetowa:	<i>4 Energia przyjazna środowisku</i>
Działanie:	<i>4.1 Wsparcie wykorzystania OZE</i>
Numer projektu:	RPLU.04.01.00-06-0147/16
Beneficjent:	GMINA WILKOŁAZ
Całkowita wartość:	1 322 191,31 EUR (6 076 791,25 PLN)
Dofinansowanie UE:	1 116 216,96 EUR (5 130 133,13 PLN)
Okres realizacji:	03.07.2017 r. - 31.12.2019 r.

Cel główny:

Ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

W ramach realizacji projektu zamontowano:

- **563 instalacji solarnych**
- **35 pieców na biomasę.**

Realizacja projektu pozwoliła zmniejszyć koszty eksploatacji domów oraz poprawiła jakość stanu środowiska, stworzyła konkurencyjny rynek energii odnawialnej, który stał się jednym z elementów zrównoważonego rozwoju regionu oraz zaspokojenia rosnących potrzeb energetycznych lokalnej gospodarki. Inwestycja zwiększyła bezpieczeństwo energetyczne Gminy, przy wykorzystaniu jej naturalnych uwarunkowań i potencjałów, zgodnie z programem wojewódzkim dot. wsparcia OZE, realizującym założenia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”.

Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE na koniec 2020 r. wyniosła 2 344,96 MWh/rok, natomiast szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) kształtował się na poziomie **1 042,43 tony** równoważnika CO₂.

<https://slideplayer.pl/slide/15277727/>

PROJEKT 5:

Poprawa efektywności energetycznej poprzez modernizację infrastruktury oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Radzyń Podlaski

Oś Priorytetowa:	<i>5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna</i>
Działanie:	<i>5.5 Promocja niskoemisyjności</i>
Numer projektu:	RPLU.05.05.00-06-0017/19
Beneficjent:	MIASTO RADZYŃ PODLASKI
Całkowita wartość:	658 573,02 EUR (3 026 801,60 PLN)
Dofinansowanie UE:	455 111,44 EUR (2 091 692,16 PLN)
Okres realizacji:	08.11.2019 r. - 31.10.2021 r.

Cel główny:

Ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie tzw. niskiej emisji na terenie Miasta Radzyń Podlaski. Realizacja projektu pozwoli również na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i przyjezdnych na drogach miasta.

W ramach realizacji projektu:

- przeprowadzono modernizację wyeksploatowanych już lamp i zamieniono je na nowoczesne oprawy typu LED,
- uruchomiono inteligentny system sterowania oświetleniem ulicznym,
- wymieniono przewody zasilające oprawy oświetleniowe od zabezpieczenia do oprawy,
- wymieniono zabezpieczenia opraw w liniach napowietrznych i kablowych.

łącznie w ramach projektu zamontowano ponad **1 500 energooszczędnych punktów świetlnych**.

Taka inwestycja przełoży się na roczny spadek emisji gazów cieplarnianych w mieście.

<https://radzyn-podl.pl/19-projekty-unijne/3144-poprawa-efektywnosci-energetycznej-poprzez-modernizacje-infrastruktury-oswietlenia-ulicznego-na-terenie-miasta-radzyn-podlaski.html>

PROJEKT 6:

Zwiększenie efektywności przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Zamość w zakresie recyklingu i odzysku poprzez doposażenie Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Dębowcu

Oś Priorytetowa:	<i>6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów</i>
Działanie:	<i>6.3 Gospodarka odpadami</i>
Numer projektu:	RPLU.06.03.00-06-0003/17
Beneficjent:	PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SPÓŁKA Z O.O. W ZAMOŚCIU
Całkowita wartość:	754 941,94 EUR (3 469 713,15 PLN)
Dofinansowanie UE:	520 985,64 EUR (2 394 450,00 PLN)
Okres realizacji:	01.12.2017 r. - 01.08.2018 r.

Cel główny:

Osiągnięcie korzystniejszych efektów i wskaźników prowadzonego w zakładzie procesu przetwarzania odpadów komunalnych. Końcowym rezultatem działań ma być zwiększenie stopnia recyklingu i odzysku surowców wtórnych.

W ramach realizacji projektu zakupiono maszyny umożliwiające poprawę efektywności przetwarzania odpadów komunalnych w zakresie odzysku surowców wtórnych i recyklingu, w tym m.in.:

- rozdrabniacz przeznaczony do odpadów wielkogabarytowych i odpadów zielonych,
- kruszarkę udarową do odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- samojezdny podnośnik koszowy,
- ładowarkę teleskopową i wózek widłowy.

Liczba osób objętych efektywnym systemem zagospodarowania odpadów na 30.06.2021 r. wyniosła **ponad 150 tysięcy mieszkańców** miasta Zamość i okolicznych gmin.

<https://www.pgk.zamosc.pl/fundusze-unijne/projekt-nr-rplu-06-03-00-06-000317/>

PROJEKT 7:

AMONIT - Leśny zespół rekreacyjno - edukacyjny w miejscowości Klimki

Oś Priorytetowa:	7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego
Działanie:	7.3 Turystyka przyrodnicza
Numer projektu:	RPLU.07.03.00-06-0004/17
Beneficjent:	GMINA ŁUKÓW
Całkowita wartość:	305 625,85 EUR (1 404 656,41 PLN)
Dofinansowanie UE:	118 134,33 EUR (832 493,39 PLN)
Okres realizacji:	15.03.2017 r. - 15.11.2019 r.

Cel główny:

Wsparcie rozwoju turystyki przyrodniczej na terenie Gminy Łuków poprzez budowę i udostępnienie kompleksu turystyczno – edukacyjnego oraz wzmocnienie efektywności ochrony i promocji walorów środowiska naturalnego.

W ramach realizacji projektu wybudowano dwa obiekty turystyczne i rekreacyjne, w tym także salę wystawienniczą o charakterze przyrodniczo-geologicznym oraz kompleks AMONIT, w którego skład wchodzi szlaki turystyczne i edukacyjne oraz plac zabaw. Dodatkowo zagospodarowane zostały tereny pełniące funkcje infrastruktury technicznej tj.: zatoka autobusowa, dojazd do świetlicy, parkingi, stojak na rowery. Teren kompleksu dzięki środkom z Unii Europejskiej został także ogrodzony i oświetlony.

Wybudowana infrastruktura wpływa pozytywnie na jakość życia mieszkańców gminy, zapewniając im możliwość aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego. Co więcej, przyczynia się również do podniesienia efektywności ekonomicznej funkcjonujących tutaj podmiotów gospodarczych z branży turystycznej poprzez wzrost liczby turystów.

W wyniku realizacji projektu po roku od jego zakończenia nastąpił wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne na poziomie **10 tysięcy osób**.

<https://amonitgminalukow.eu/walory-geologiczne/lesny-zespol-amonit>

PROJEKT 8:

Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 833 Chodel - Kraśnik od km 00+000 do km 26+679 o długości 26,679 km - Etap I połączenie z obwodnicą Chodla (droga wojewódzka Nr 747) oraz rozbudowa i przełożenie drogi w m. Kraśnik.

Oś Priorytetowa:	<i>8 Mobilność regionalna i ekologiczny transport</i>
Działanie:	<i>8.1 Regionalny układ transportowy</i>
Numer projektu:	RPLU.08.01.00-06-0001/20
Beneficjent:	WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE
Całkowita wartość:	19 639 836,50 EUR (90 264 688,48 PLN)
Dofinansowanie UE:	16 563 820,20 EUR (76 127 317,67 PLN)
Okres realizacji:	22.08.2016 r. - 31.03.2022 r.

Cel główny:

Zwiększenie zewnętrznej i wewnątrzregionalnej dostępności komunikacyjnej Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez modernizację kluczowych dróg wojewódzkich w dowiązaniu do sieci dróg krajowych.

Przedmiotem inwestycji była rozbudowa i przełożenie drogi wojewódzkiej nr 833 w m. Kraśnik między projektowanymi skrzyżowaniami z ul. Graniczną i DK19 (ul. Lubelska) wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi w miejscowościach Urzędów, Kraśnik, Lasy.

Długość projektowanych odcinków dróg wojewódzkich wraz z odcinkami nawiązania wynosi:

- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 833 około **2,80 km**;
- budowa drogi wojewódzkiej nr 833 około **5,7 km**.

Dojazd do obwodnicy Chodla pozwolił nie tylko na lepszą komunikację z innymi miastami w województwie, ale także wpłynął na bezpieczeństwo kierowców. Celem połączenia dwóch dróg wojewódzkich było przerzucenie transportu ciężkiego na obwodnicę oraz lepsze połączenie z krajową drogą S19 łączącą Lublin z Rzeszowem. Pozwoliło to na usprawnienie ruchu drogowego, a także poprawę warunków drogowych oraz bezpieczeństwa dla pojazdów poprzez budowę chodników, przejść dla pieszych, oświetlenia, zatok autobusowych, poprawę ochrony środowiska, kanalizacji deszczowej, czy urządzeń odwadniających. Zadanie przyczyniło się również do zniesienia barier architektonicznych w obrębie rozbudowywanego odcinka drogi, tak aby był on dostępny dla wszystkich użytkowników, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami.

<http://zdw.lublin.pl/rozbudowa-drogi-wojewodzkiej-nr-833-chodel-krasnik-od-km-00000-do-km-26679-o-dlugosci-26679-km-etap-i-polaczenie-z-obwodnica-chodla-droga-wojewodzka-nr-747-oraz-rozbudowa-i-pr/>

PROJEKT 9:

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych po 30 roku życia w powiecie kraśnickim VI

Oś Priorytetowa:	9 Rynek pracy
Działanie:	9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP
Numer projektu:	RPLU.09.02.00-06-0007/20
Beneficjent:	POWIAT KRAŚNICKI/POWIATOWY URZĄD PRACY W KRAŚNIKU
Całkowita wartość:	1 720 120,44 EUR (7 905 673,56 PLN)
Dofinansowanie UE:	1 462 102,37 EUR (6 719 822,51 PLN)
Okres realizacji:	01.01.2020 r. - 30.09.2021 r.

Cel główny:

Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych z powiatu kraśnickiego w wieku 30 lat i więcej, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych).

Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Projekt skierowany był do osób bezrobotnych po 30 roku życia, którym trudniej powrócić do aktywności na rynku pracy. Wsparciem objęto **342 osoby bezrobotne** zamieszkałe w powiecie kraśnickim. Uczestnicy projektu mogli skorzystać m.in. ze szkoleń i staży zawodowych, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej czy pośrednictwa pracy.

Realizacja projektu i dobór form wsparcia ukierunkowany był nie tylko na osoby bezrobotne, ale również miał na celu wsparcie lokalnych przedsiębiorców, którzy mogli pozyskać środki finansowe na utworzenie nowych miejsc pracy w postaci refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego.

Dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich pracę podjęło **240 osób**, a **45 uczestników** uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe. Utworzono **60 nowych stanowisk pracy** w istniejących już firmach, a na rynku pojawiło się **38 nowych firm**.

<https://krasnik.praca.gov.pl/-/13785006-aktywizacja-zawodowa-osob-bezrobotnych-powyzej-30-roku-zycia-w-powiecie-krasnickim-vi>

PROJEKT 10:

Profilaktyka boreliozy w województwie lubelskim

Oś Priorytetowa:	10 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian
Działanie:	10.3 Programy polityki zdrowotnej
Numer projektu:	RPLU.10.03.00-06-0008/19
Beneficjent:	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ NEUROMED M. I M. NASTAJ. SPÓŁKA PARTNERSKA
Całkowita wartość:	432 467,36 EUR (1 987 620,00 PLN)
Dofinansowanie UE:	367 597,26 EUR (1 689 476,99 PLN)
Okres realizacji:	01.01.2020 r. - 30.09.2021 r.

Cel główny:

Celem projektu było zwiększenie liczby wykonywanych badań diagnostycznych w kierunku boreliozy oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

Projekt zakładał objęcie uczestników projektu badaniami przesiewowymi w celu wczesnego wykrycia choroby. Projekt skierowany był do osób w wieku aktywności zawodowej, mieszkańców województwa lubelskiego kwalifikujących się do objęcia programem profilaktycznym. Realizacja projektu wpłynęła na zwiększenie wiedzy i świadomości z zakresu epidemiologii i profilaktyki boreliozy oraz potrzeby wykonywania badań diagnostycznych w zakresie boreliozy, tym samym zwiększyła się liczba wykonywanych badań wśród mieszkańców województwa w kierunku boreliozy. Wzrost liczby wykonywanych badań diagnostycznych przyczyni się do wydłużenia aktywności zawodowej uczestników projektu, w szczególności w grupie wysoce narażonej takiej jak rolnicy, leśnicy i myśliwi.

W ramach projektu zostały przeprowadzone działania w zakresie informacyjno-edukacyjnym w zakresie epidemiologii i profilaktyki boreliozy oraz zasadności wykonywania badań diagnostycznych w kierunku boreliozy, a także badania diagnostyczne w kierunku boreliozy.

Dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich **6 tysięcy mieszkańców województwa lubelskiego** skorzystało z możliwości przeprowadzenia badania profilaktycznego z wczesnego wykrywania boreliozy.

<http://www.imw.lublin.pl/index.php/pl/borelioza-lubelskie>

PROJEKT 11:

Praca szansą na samodzielność

Oś Priorytetowa:	11 Włączenie społeczne
Działanie:	11.1 Aktywne włączenie
Numer projektu:	RPLU.11.01.00-06-0160/17
Beneficjent:	POWIAT LUBELSKI
Całkowita wartość:	171 493,07 EUR (788 182,17 PLN)
Dofinansowanie UE:	145 769,11 EUR (669 954,84 PLN)
Okres realizacji:	01.10.2018 r. - 30.09.2020 r.

Cel główny:

Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz wzrost integracji społeczno – zawodowej 44 osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu powiatu lubelskiego, w tym z Ośrodka Wsparcia w Matczynie i Domu Pomocy Społecznej w Matczynie, posiadających status osoby bezrobotnej lub pozostającej bez zatrudnienia.

Długotrwałe bezrobocie i niepełnosprawność często wykluczają z życia społecznego oraz zawodowego. Fundusze unijne to pomoc w perspektywie lepszego jutra dla osób borykających się z licznymi problemami życia codziennego. Kluczowym zadaniem projektu było dostosowanie pomocy do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika projektu. Osiągnięte cele to integracja ze społeczeństwem osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym i zdobycie przez nie kwalifikacji zawodowych dostosowanych do ofert rynku pracy.

Uczestnicy projektu dzięki środkom z Unii Europejskiej otrzymali m.in. doradztwo psychologiczne, uczestniczyli w szkoleniach zawodowych takich jak m.in. grafika komputerowa, pomoc kuchenna, pracownik biurowy czy magazynier z obsługą wózków widłowych. Osoby korzystające z projektu mogły także uczestniczyć w edukacyjnych wyjazdach, w turnusach rehabilitacyjnych oraz kierowani byli na staże zawodowe.

<http://www.lublin.naszepcpr.pl/realizowane-projekty/praca-szansa-na-samodzielnosc>

PROJEKT 12:

Lubelskie wspiera uzdolnionych 2020-2021

Oś Priorytetowa:	12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje
Działanie:	12.2 Kształcenie ogólne
Numer projektu:	RPLU.12.02.00-06-0001/20
Beneficjent:	WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE, URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W LUBLINIE, DEPARTAMENT KULTURY, EDUKACJI I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Całkowita wartość:	488 900,13 EUR (2 246 985,00 PLN)
Dofinansowanie UE:	415 565,11 EUR (1 909 937,25 PLN)
Okres realizacji:	01.07.2020 r. - 31.08.2021 r.

Cel główny:

Wzmocnienie potencjału 501 szczególnie uzdolnionych uczniów w zakresie przynajmniej jednego z przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, rozpoczynających i kontynuujących przygotowania do odpowiedzialnego wyboru ścieżki swojej kariery zawodowej, poprzez wsparcie stypendialne w terminie do 31.08.2021 r.

W ramach zadania „Realizacja programu stypendialnego” stypendia otrzymało **501 rekomendowanych do wsparcia uczniów z list rankingowych**. Wsparcie w kwocie 3 900 zł dla jednego ucznia przyznawane było na rok szkolny 2020/21. Każdy stypendysta mógł wykorzystać je na cele edukacyjne. Stypendyści w *Indywidualnych planach rozwoju* edukacyjnego określali planowane cele i działania oraz deklarowali wydatkowanie stypendium zgodnie z potrzebami. Grupą docelową byli uczniowie szczególnie uzdolnieni, osiągający wysokie oceny, w szczególności w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości. Projekt skierowany był do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych oraz uczniów liceów (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), mieszkających i uczących się w województwie lubelskim.

Dzięki Funduszom Europejskim 501 uczniów zrealizowało swoje cele rozwojowe, zyskując lepszy start do wykonywanego w przyszłości zawodu.

<https://www.lubelskie.pl/kultura/stypendia/stypendia-uczniowskie/lubelskie-wspiera-uzdolnionych/>

PROJEKT 13:

Optimalizacja usług medycznych SPZOZ w Kraśniku poprzez przebudowę i modernizację pomieszczeń oraz zakup sprzętu medycznego

Oś Priorytetowa:	13 Infrastruktura społeczna
Działanie:	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia
Numer projektu:	RPLU.13.01.00-06-0014/18
Beneficjent:	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W KRAŚNIKU
Całkowita wartość:	1 621 092,29 EUR (7 450 540,15 PLN)
Dofinansowanie UE:	1 034 443,83 EUR (4 754 303,83 PLN)
Okres realizacji:	09.07.2017 r. - 31.01.2021 r.

Cel główny:

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych realizowanych w SPZOZ w Kraśniku, która zapewni poprawę jakości życia oraz wpłynie pozytywnie na jakość opieki zdrowotnej w powiecie kraśnickim.

Realizacja projektu zapewniła mieszkańcom powiatu kraśnickiego lepszy dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych, co przekłada się także na wyrównanie dysproporcji terytorialnych w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia. Modernizacja SP ZOZ w Kraśniku poprawiła jakość opieki zdrowotnej w regionie oraz jakość życia mieszkańców powiatu kraśnickiego.

Dodatkowo rozwiązano problemy płynące z niedogodności z istniejącą na terenie miasta luką związaną z infrastrukturą usług zdrowotnych. Potrzeby mieszkańców dotyczą głównie chorób wymagających interwencji chirurgicznej czy zabiegów endoskopowych ze szczególnym uwzględnieniem chorób kardiologicznych oraz tych dotykających dzieci i młodzież. Zakres projektu objął świadczenia zdrowotne na rzecz dorosłych związane z dezaktywizacją zawodową oraz z zakresu ginekologii i leczenia dzieci. Inwestycja komponuje się z zapisami map potrzeb zdrowotnych i odpowiada na zidentyfikowane potrzeby w zakresie hospitalizacji i chorób kardiologicznych, dzieci i młodzieży, a także pracowni endoskopowej czy bloku operacyjnego.

W ramach projektu wykonano prace obejmujące budowę pracowni endoskopii, oddziału kardiologii i centralnej sterylizacji. Zakupiono sprzęt na potrzeby pracowni endoskopii; oddziału kardiologii; oddziału chorób dzieci i młodzieży; bloku operacyjnego; oddziału chorób wewnętrznych; oddziału chorób płuc i gruźlicy; chirurgii ogólnej; oddziału ortopedyczno- urazowego; oddziału chemioterapii; oddziału opieki paliatywnej; oddziału neurologii; oddziału rehabilitacji neurologicznej; zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego i centralnej sterylizacji.

Dzięki wsparciu Funduszy Europejskich na koniec 2021 ponad **94 tysiące osób** zostało objętych ulepszonymi usługami zdrowotnymi, a niemal **20 tysięcy osób** otrzymało leczenie w podmiotach objętych wsparciem. <https://www.spzoz.krasnik.pl/index.php?page=prnss>

